

dráhy, zasílatelů i dělnictva, mohou posouditi, zda tvrzené překážky samy o sobě neb ve spojení s ostatními ospravedlňují překročení volné vykládací lhůty až do 7. května, po případě do kterého dne mohlo obilí při správném postupu býti vyloděno. Netřeba podrobněji doličovati, že znalci budou při svém posudku přihlížeti ku všem jim známým okolnostem, které na včasné vylodění mají a měly vliv, bez ohledu na to, zda se strany jich dovolávají a že vezmou v počet i obtíže, nebezpečí a náklady, jichž bylo zboží při zvoleném postupu žalující firmy ušetřeno, ale jež by při jiném postupu byly vznikly.

Čís. 6923.

Byla-li k objednavce potraviny dodána potravina zkažená a neupotřebitelná, nebylo dodáno jiné zboží. Třebas bylo dodáno zboží pro obchod neupotřebitelné, bylo přece na kupiteli, by se zachoval podle čl. 347 obch. zák.

(Rozh. ze dne 23. března 1927, Rv I 1386/26.)

Žalobě o zaplacení kupní ceny za tři sudy slanečků procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Uplatňovaný odvolací důvod nesprávného právního posouzení sporu jest podle právního názoru odvolacího soudu opodstatněn a odvolání odůvodněno. Žalovaný objednal podle faktury ze dne 28. července 1924 40 sudů slanečků od žalobce za 13.000 Kč. Nyní zdráhá se zaplatiti tři sudy proto, že prý byly zkažené. Znalec, který ony tři sudy slanečků, jichž totožnost za odvolacího jednání byla doznána, prohlédl, vypověděl, že obsah těchto sudů byl již v červenci 1924 následkem nedostatečného konservování zkažen, že nebyli slanečci k používání a neměli pražádné obchodní ceny. Prvý soudce právem věřil úplně znalci a jest tedy jím prokázáno, že sporné sudy obsahovaly slanečky hned původně zkažené, nepoživatelné a bezcenné. Než první soudce přece vyhověl žalobě i ohledně těchto tří sporných sudů, odůvodniv to jenom tím, že prý žalovaný ve smyslu čl. 347 obch. zák., opomenuv včas vytýkati zboží vady a pokusiv se je dále zciziti, je vlastně schválil. Při tom však přehlíží, že podle čl. 347 obch. zák. lze schváliti nevytýkáním vad pouze zboží, které bylo objednáno a bylo vadné, nikoliv však zboží, které vůbec nebylo objednáno. Dodávkou jiného zboží, než bylo objednáno, nelze vůbec splniti smlouvu. Jiným zbožím než bylo objednáno, jest ono, o němž prodatel, posuzuje-li rozumně celou věc, nemůže se dle pravidel řádného obchodu vůbec ani domnívati, že by je mohl kupec přijmouti za splnění smlouvy. Je-li tudíž objednaná potravina při dodání tak zkažená, že ji vůbec nelze požívat, a přestává-li tudíž vůbec býti potravinou, nelze mluvit o tom, že byla dodána objednaná potravina. Žalobce nesplnil tudíž svou povinnost, pokud se jedná o sporné tři sudy, a nemůže tedy také žádati zaplacení kupní ceny. Při tom jest ještě podotknouti, že vývody žalobcovy, že se dodávka oněch 40 sudů slanečků musí ve svém celku posuzovati jako jednotka, jsou

nesprávné. Vždyť ani z výslovného prohlášení stran, ani z povahy smlouvy nebo předmětu prodeje nelze souditi, že dodávka byla nedělitelnou a nebylo to dokonce ani v prvé stoliči tvrzeno. Z ustanovení čl. 359 obch. zák. vyplývá však, že při dělitelných dodávkách jest správnost a úplnost splněných závazků posuzovati vždy podle jednotlivých částí předmětu smlouvy.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Jádrem sporu jest otázka, zda žalovaný pozbyl práva na odmítnutí tří sudů slanečků, které mu byly žalobcem dodány v červenci 1924 a o nichž bylo zjištěno, že byly úplně zkažené a nepoživatelné proto, že se nezachoval podle čl. 347 obch. zák. Jde o obchod distanční, neboť žalovaný nepřevzal zboží ani osobně ani zástupcem, o němž by bylo bývalo tvrzeno, že byl k prozkoumání zboží zmocněn, nýbrž zboží bylo mu zasláno ze skladu žalobcova v R. Při tom jest nerozhodno, že je odvezl kočí žalovaného a rozvezl je přímo jeho zákazníkům. Podle čl. 347 obch. zák. bylo tedy povinností žalovaného, by odebrané zboží ihned po jeho dodání, jakmile se dostalo v jeho disposiční moc, prozkoumal a případné vady žalobci bez průtahů oznámil. Nižšími soudy bylo zjištěno, že zboží bylo žalovanému dodáno v červenci 1924, že je žalovaný ihned neprozkoumal a že teprve dopisem ze dne 4. října 1924 hlásil žalobci, že čtyři (správně tři) sudy nevyhovují, poněvadž zboží v nich uložené jest zkažené, a, ač vada tato byla již při dodání zboží zjevná a poznatelná. Tímto prodlením žalovaného nastaly účinky druhého odstavce čl. 347 obch. zák., totiž že jest pokládati zboží za schválené. Důsledkem toho jest žalovaný povinen zaplatiti jeho kupní cenu a netřeba se obíratí ještě otázkou, zda žalovaný schválil zboží také tím, že, když mu již vady jeho byly známy, prodal je dále.

Odvolací soud míní ovšem, že v tomto případě nelze použití vůbec předpisu čl. 347 obch. zák., poněvadž prý nevytýkáním vad možno schváliti pouze zboží, které bylo objednáno a bylo vadné, nikoli však zboží, které nebylo objednáno a jehož dodávkou nelze smlouvu splniti. Byly prý zakoupeny slanečky, tedy potravina, která však byla při dodání tak zkažena, že nebyla poživatelnou, čímž přestala býti potravinou. Nebyla tudíž dodána objednaná potravina. Odvolací soud má za to, že bylo dodáno aliud pro alio. Tomuto názoru nelze však přisvědčiti. Žalovaný objednal slanečky a slanečky také dostal, třebaže již zkažené. Nemůže proto býti řeči o tom, že bylo dodáno jiné zboží, než bylo objednáno, naopak, došlo zboží objednané, ovšem zkažené a neupotřebitelné. Mohlo by býti nanejvýše uvažováno o tom, zda snad nedošlo k smluvnímu plnění proto, poněvadž bylo dodáno zboží nemající vůbec vlastností zboží obchodního (čl. 335 obch. zák.), tedy pro obchod vůbec neupotřebitelné. Avšak i v tom případě bylo nutno, by se žalovaný zachoval podle čl. 347 obch. zák., neboť zákon mluví tu jen o vadách, nerozeznáváje, jaký vliv mají na upotřebitelnost zboží, a nelze seznati, že zákon zamýšlel postupovati s touto

přísností jen při vadách méně významných. V prvním odstavci čl. 347 obch. zák. nařizuje ostatně zákon, že jest kupec povinen zboží po dodání neprodleně prozkoumati a, nemá-li vlastností smluvených neb zákonných (čl. 335 obch. zák.), učiniti o tom ihned oznámení prodávateli. Bylo-li tedy dodáno zboží sice objednané, ale úplně zkažené, scházely mu rovněž vlastnosti smluvené, pokud se týče zákonné, ovšem v nejvyšší míře, a bylo nezbytně třeba včasné výtky, by nenastaly účinky druhého odstavce čl. 347 obch. zák. Tento názor odpovídá také intenci zákona. Dle motivů k návrhu obchodního zákona (pruského) byl předpis čl. 347 obch. zák. odůvodněn tím, že nesmí býti prodávateli opožděným pozastavením zboží vzata možnost, by zbožím naložil jinak, že průběhem delší doby může býti důkaz o stavu zboží lehce zmařen neb stížen a že má býti zabráněno, by tou neb onou stranou nebylo v neprospěch druhého smluvníka sečkáváno až jak se vyvine konjunktura (srv. Pisko, System str. 207).

Čís. 6924.

Nebezpečí včasného dojití dopisu, jímž byla pozastavena výše účtované ceny za dodané zboží, postihuje prodávatele. Odeslání musí se státi způsobem v obchodě obvyklým, postačí tudíž jednoduchý, vyplacený dopis.

(Rozh. ze dne 23. března 1927, Rv I 1930/26.)

Žalobě o doplacení účtu za dodaný kainit o b a n i ž š í s o u d y vyhověly. N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu s poukazem, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Prováděje dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s., praví dovolatel, že nejde o otázku, za jaké ceny byl kainit prodán, poněvadž bylo nesporno, že byl prodán za p ů v o d n í ceny kalisyndikátu, nýbrž že jde o otázku, zdali po obdržení účtů reklamoval v čas nesprávné účty kainitu. Že prý bylo zjištěno, že účty ze dne 10. a 24. srpna 1920 na dodaný kainit obdržel dne 21. srpna 1920 a že dne 1. září 1920 odeslal žalobci dopis obsahující jeho reklamaci dovozného a rozdílu obsahu drasla kainitu. Že prý nevytýkal, že mu žalobce účtoval vyšší ceny, než byly původní ceny kalisyndikátu, nýbrž že vytýkal řečeným dopisem a také ve sporu, že žalobce účtoval v účtech vyšší obsah drasla, než mu je účtoval kalisyndikát v osvědčeních, jednotlivé dávky kainitu provázejících, a než v obchodě kainitem bylo a jest obvyklo, jakož i že při obsahu drasla 13.3% a 13.7% měl býti kainit účtován 13% a nikoli 14%. Dále poukazuje k tomu, že bylo zjištěno, že reklamační dopis ze dne 1. září 1920 odeslal žalobci prostě, nikoli doporučeně, že však žalobce neobdržel tohoto dopisu, a spatřuje nesprávné posouzení právní v tom, že druhá stolice usoudila, že nebezpečnoství poštovní dopravy postihuje